

פרוטוקול מס' 260

מישיבת ועדת הכנסת  
מיום ב', א' בכסלו תשל"ד - 26.11.73, בשעה 12.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

א. אנקוריון - היו"ר  
ר. ארזי  
מ. ביבי  
ז. בן-מאיר  
מ. ברעם  
י. גולן  
א. יפה  
א. הראל  
ת. טובי  
ש. לורנץ  
י. נבון  
מ. נסים  
א. עופר  
ז. צימרמן  
י. ה. קלינגהופר - במקום חה"כ נחושטן  
א. רזיאל-נאור  
מ. שחל

מוזמנים:

נ. לורך - מזכיר הכנסת  
ש. יעקבסון - סגן מזכיר הכנסת  
ג. קיטרון - היועץ המשפטי של הוועדה  
א. ידין - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

א. סדר-היום: קביעת הוועדה שתדון בחוק הבחירות לכנסת השמינית ולרשויות המקומיות (הוראות שעה) (מס' 2), תשל"ד-1973;

ב. הסמכת ועדת החוקה, חוק ומשפט להגיש הצעת חוק לקריאה ראשונה בכנסת. 1) בעקבות ההצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת א. עופר; 2) בעקבות ההצעה לסדר-היום של חברי-הכנסת: ש.ז. אברמוב, ז. שובל וקה תפיר.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. א. אנקוריון:

א. קביעת הוועדה שתדון בחוק הבחירות לכנסת השמינית ולרשויות המקומיות (הוראת שעה) (מס' 2), תשל"ד-1973

בישיבת הכנסת היום הוחלט שוועדת הכנסת תקבע את הוועדה בה תידון ההצעה לסדר-היום של חבר הכנסת אברהם עופר בשם חברי הכנסת מרוב סיעות הבית, בעניין חוק הבחירות לכנסת השמינית ולרשויות המקומיות (הוראת שעה) (מס' 2), תשל"ד-1973.

נראה לי שאין הצעה אחרת מאשר להעביר את ההצעה לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הוחלט: הוחלט להעביר ההצעה הנ"ל לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ב. הממכת ועדת החוקה, חוק ומשפט להגיש הצעת חוק לקריאה ראשונה בכנסת

היו"ר א. א. אנקוריון: עכשיו נשאלת השאלה מה תצטרך הוועדה לעשות.

א. עופר: הנכון הוא שאין לנו פרוצדורה לגבי הצעות חוק פרטיות בתקופת הפגרה. לא היתה אף פעם פגרה ארוכה כל כך, אם כי חוקו חוקי בחירות גם בפגרה. כאשר הממשלה מביאה הצעת חוק - הפרוצדורה היא פשוטה מאוד. לגבי חוקי בחירות משתדלים שחברי הכנסת יזמו חקיקה ושלא הממשלה תיתן את הגושפנקה לגבי חוקי בחירות. אגב, הצעת חוק שהובאה לדיון מוקדם - הצעת החוק לדחיית הבחירות - הובאה לשירות לקריאה טרומית. עתה, הבאתי הצעת חוק זו כהצעה לסדר-היום, וזאת בגלל הפגרה.

הנושא יועבר לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט. הוועדה יכולה להגיש לאחת משתי המסקנות הבאות: או להניח מסקנותיה על שולחן הכנסת; או להגיש הצעת חוק באותו נושא שהועבר אליה לדיון, והצעת החוק תוגש לכנסת בלי קריאה טרומית.

אני מציע - אם ועדת החוקה, חוק ומשפט תגיע למסקנה שהנושא שהועבר לטיפול מחייב הצעת חוק - היא תגיש הצעת חוק לכנסת מייד לקריאה ראשונה.

היו"ר א. א. אנקוריון: אין ספק שבתקנון אין הוראה, שנושא שהועבר לדיון בוועדה - תוכל הוועדה להגיש הצעה

לקריאה ראשונה, שלא בדרך של הצעה טרומית. היו כמה תקדימים לגבי ועדת הכנסת, ועדת הכספים, ועדת החוץ-והבטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט. חבר-הכנסת גולדשמידט עצמו עורר בוועדת הכנסת את השאלה הזאת. השאלה עומדת עדיין על סדר יומה של ועדת הכנסת כשאלה תיאורטית על תיקון ברור ומפורש של התקנון ברוח זאת. הנושא לא הגיע עדיין לדיון מטעמים שונים.

כרגע איננו מעוניינים בתקדימים. לא הייתי רוצה שנקבע היום דברים לא בדרך המקובלת של תיקון התקנון. אין לנו ברירה, אלא לנהוג לפי סעיף 122. ייתכן גם לפי סעיף 121. היות וזו צורת דיון החורגת מהוראות התקנון, אנחנו יכולים להחליט שאנחנו מסמיכים את ועדת החוקה, חוק ומשפט שהיא תהיה זכאית, אם תמצא לנכון, להגיש בנושא זה הצעת חוק לקריאה ראשונה. כוועדת כנסת אנחנו מוסמכים לעשות כן.

ג. קיטרון: בעצם יו"ר הוועדה אמר מה שהיה בדעתי לומר,

ואמר גם חבר-הכנסת עופר שאין לעניין זה הוראה בתקנון. כיוון שאני משפטן, מותר לי להגיד שלא ייתכן שהכנסת כמוסד ריבוני לא תוכל לעשות משהו כיוון שאין הוראה בתקנון. אם הכנסת רוצה בכך, לדעתי, אי-אפשר לטעון כנגדה בגירסה שאנחנו בפגרה והתקנון איננו מאפשר. דהיינו, אין הכנסת יכולה לעשות כלום.

הפתרון הוא בשני הסעיפים שיו"ר הוועדה הצביע עליהם: סעיף 121 וסעיף 122. אם היה אי פעם מקרה המצדיק הזדקקות זו בסעיפים אלה - זהו מקרה זה: להחליט במקרה מיוחד זה אם זה תקדים או לא, להסמיק את ועדת החוקה, חוק ומשפט להביא לפני הכנסת הצעת חוק בעקבות

ג. קיסרון:

הצעה לסדר-היום שהועברה אליה; ואם זו הצעה לא של חברי הכנסת בודדים, אלא של ועדה - לנהוג לפי התקדימים של ועדת הכנסת, לפי חוק שכר חברי-הכנסת, לפי ועדת הכספים, לפי דו"ח מבקל המדינה. דהיינו, שההצעה שהועברה לוועדה תועבר לכנסת לקריאה ראשונה בלי קריאה טרומית.

ת. טובי: אינני מתנגד לנושא שהוצע על-ידי חבר-הכנסת

עופר לגופו של עניין, אם כי צריך - לפי דעתי - להבטיח דבר חשוב: עקרון התיקון כאשר יש השמטה. עומד בפנינו נושא פרודורלי תקנוני אשר נובע ממצב בלתי תקין בחיי הכנסת. אינני זוכר אם היו מקרים כאלה שהבחירות נדחו ושלא יודעים מה יתקיימו, אם יתקיימו, והכנסת בפגרה. הקושי כפי שהוצג לפנינו נובע מהיות הכנסת בפגרה. מחובתה של ועדת הכנסת כיום, כאשר היא דנה בתקציב כזה, לתת את דעתה על הדבר היסודי של היות הכנסת בפגרה והממשלה פועלת בלי פיקוחה של הכנסת. אני חושב שזאת התקלה היסודית שאנחנו צריכים לתקן: להציע שהכנסת תחזור לעבודה סדירה עד לבחירות.

מ. נסים: עליך להגיש הצעת חוק לתיקון החוק.

ת. טובי: אני מציע זאת לוועדה האחראית על עבודת

הכנסת.

ת. טובי: שנית, אנחנו דנים על עניין שעדיין איננו

אקטואלי - איך נתיר לוועדת החוקה, חוק ומשפט להחליט כך או אחרת. לפנינו עומדת שאלה אחת: לאיזו ועדה להעביר את הצעת החוק. בזאת סיימנו עבודתנו. אנחנו יכולים להקדים ולומר מה תחליט ועדת החוקה, חוק ומשפט ולתת את כל התרופות למצבים. שהוועדה תתכנס, תדון, ואם תהיה זקוקה להחלטות היתר אלה או אחרות מוועדת הכנסת - נתכנס שוב. בטרם אמרה ועדת החוקה, חוק ומשפט את דעתה - אני חושב שמיאמר לנו להחליט החלטות ללא צורך.

הצעתי היא: להסתפק בהחלטה הראשונה: שוועדת החוקה, חוק ומשפט תדון בנושא; ואני מציע שהוועדה תגלה את דעתה שיש צורך בהחזרת הכנסת לעבודתה הרגילה.

י. בן-מאיר: אין כאן עניין בכלל לדיון ביחס לשאלה

שהעלה חבר-הכנסת טובי לגבי כינוס הכנסת, או אי כינוסה. אישית, אני בדעה שחבל שהכנסת החליטה להפסיק את דיוניה, אבל זהו החוק. היתה הצעת חוק, החוק עבר בקריאה ראשונה, שניה ושלישית. החוק קובע שהכנסת לא מתכנסת עד הבחירות הבאות.

אינני מקבל גישתו של חבר-הכנסת טובי, שצריך להמתין עד לקבלת פניית ועדת החוקה, חוק ומשפט לפני שנוכל לדון בוועדת הכנסת. כי בסעיף 121 כתוב: "שאלה הנוגעת לדיוני הכנסת שאין לה הוראה בתקנון, תחליט בה ועדת הכנסת...". לא נאמר דבר אלא שאלה עולה לפנייה. ועדת הכנסת יכולה לדון בנושא או לפי סעיף 121 או לפי סעיף 122.

כדי למנוע דיונים מיותרים, אני מציע לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת עופר. ועדת הכנסת מיוזמתה היא דנה בשאלה שהתעוררה: מה קורה כאשר יש הצעה בפגרה שהכנסת החליטה להעבירה לדיון בוועדה. אחר-כך היו"ר יציע הצעות. היות וכחבנו שאסור לוועדה להציע הצעות - אני מציע שנקבל החלטה עקרונית לפי סעיף 121, בה ייאמר: כאשר בזמן הפגרה הוצעה הצעה על-ידי 30 חברי-הכנסת והיא הועברה לוועדה כלשהיא המחליטה להגיש הצעת חוק - הרי היא יכולה להגיש את הצעת החוק לכנסת לקריאה ראשונה.

היו"ר א. אנקוריון: אני מתנגד להחלטה עקרונית. אסכים למקרים

העומדים לפנינו.

מ. נסים: בימי פגרה מותר לממשלה וגם ל-30 חברי-הכנסת

לכנס את הכנסת ולהביא נושא לסדר-היום.

ברור כשמש מסעיף 36, שכאשר מובא עניין כזה הוא הצעה - על כל פנים בכינוס הנדרש על-ידי 30 חברי-הכנסת - הרי הדבר בגדר הצעה לסדר-היום.

מ. נסים:

אני מקבל את דברי ד"ר קיטרון שאין אפשרות כזאת, שאם הכנסת רוצה לחוקק חוק פתאום התקנון כאילו עוצר בפניה את הדרך. הפירוש של סעיף 36 גותן אפשרות לכנסת להגלע למסקנות ממשיות. סעיף 36 כאילו אומר: הועלת תצעה לסדר-היום והכנסת מצביעה ברוב קולות לא להעביר לוועדה, אלא לקבל ההצעה לסדר-היום. מה עושים? - אותם חברים שהגישו ההצעה לכנס את הכנסת צריכים להגיש הצעת חוק פרטית. לא צריך לנעול את הדלת בפני כינוס הכנסת. אינני מוכן לתת יד להצעה כפי שהציג אותה חבר-הכנסת בן-מאיר, שמסמעותה לנעול את הדלת בפני כינוס הכנסת.

הצעתי היא: ועדת הכנסת קובעת, כי במקרה כזה, בתקופת פגרה, כאשר סעיף 36 חל, רשאית הוועדה שהכנסת מעבירה אליה את הנושא להגיש הצעת חוק. כמו-כן רשאית הכנסת להתיר לסעיה או ל-30 חברי הכנסת המציעים הצעה כזאת להגיש הצעת חוק לדיון מוקדם.

א. עופר: אם הנושא הועבר לדיון בוועדה הכנסת יכולה להחליט.

היו"ר א. אנקוריון: אנחנו מסתבכים אם אנחנו עולים לפסים של תיקון התקנון. אני מבקש מהחברים להסתפק בעניינים הקונקרטיים העומדים לפנינו.

מ. נסים: (א) רשאית ולא חובה;

(ב) זאת לא הדרך היחידה למצות את האפשרויות של הגשת הצעת חוק פרטית על-ידי אותם 30 חברי-הכנסת.

ש. לורנץ: אני מציע שנחשוב: האם לא כדאי לדחות את הבחירות? אני מציע שבמקרה זה כדאי שהממשלה תביא הצעת חוק.

צ. צימרמן: לממשלה יש אפשרות להגיש הצעת חוק בלי החלטה שלנו. אני רוצה לדאוג ליוזמה של חברי הכנסת ושל האופוזיציה.

ש. לורנץ: הכוונה היא שאנחנו לא רוצים שהממשלה תיזום את תגיש הצעות חוק לכנסת בענייני בחירות. במקרה זה היוזמה באה מכל חלקי הבית. לא הממשלה היא המציעה את הדבר הזה באופן מהותי. יש לנו בעיה פרוצדורלית פורמלית - חברי-הכנסת בהתאם לסעיף 36 יכולים להציע הצעה לסדר-היום ולא הצעת חוק. הכנסת קיבלה הצעה זו ברוב של 36 נגד 3 - זה מחייב את הממשלה להביא מבחינה פורמלית את החוק, ואז יוצאנו מכל מיני סיבוכים. זה לא כל כך פשוט מה שאמר חבר-הכנסת נסים, שלא סוגרים את הדלת. לסעיף 36 היתה כוונה, והיא: שבפגרה הדעת לא נתונה והכנסת לא נתונה לעסק בהצעות חוקים. הכנסת קבעה שחבר הכנסת לא יכולים להציע הצעות חוקים, אלא להתאזר בסבלנות עד לאחר הבחירות. אני בעד זה שלא נתפור חליפה בהתאם לצרכים. אין כל חשש ממסירת היוזמה לממשלה, היוזמה היתה של הכנסת, של חברי-הכנסת והייתי מעדיף שהצעת החוק תובא מטעם הממשלה.

ר. ארזי: כל ועדה יכולה להציע הצעת חוק. הבעיה היא אם מה שהיא מציעה צריך לבוא לקריאה טרומית בכנסת, או מייד לקריאה ראשונה. לאחר שהנושא הועבר לוועדה, הוועדה רשאית להציע הצעת חוק לקריאה טרומית. אני מסכים להצעתו של חבר-הכנסת עופר, אבל אם יש התנגדות ועלולים להיווצר תקדימים - ואיננו רוצים ליצור תקדימים - לדעתי, כשר למהדרין שוועדת החוקה, חוק ומשפט תגיש הצעת חוק לקריאה טרומית. זה יגזול עוד 10 דקות מזמנה של הכנסת, ולא יוצרו תקדימים. אחר-כך תתכנס הוועדה להכין את ההצעה לקריאה ראשונה, שניה ושלישית. נקיים את ארבע הקריאות ביום אחד.

היו"ר הכנסת י. ישעיהו: יושב-ראש הכנסת והסגנים היו ערים לבעיה הזאת. מספר פעמים החלפנו דעות בתקופה זו על נושא זה, והיום סיכמנו - היו"ר הכנסת וחלק מהסגנים - שאנחנו צריכים לדאוג לכך שבנסיבות של שעת חירום - זו לא פגרה רגילה ולא דחיית בחירות - לא לקבוע הלכות לדורות, אלא לעשות סידורים אד-הוק. כאשר תתכנס הכנסת

יו"ר הכנסת י. ישעיהו:

הבאה, ותיבחר ועדת כנסת חדשה, תעמודנה לפנייה כל הבעיות הפרוצדורליות לגבי סעיף זה או אחר והיא תתקן תיקונים מתוך סדר ימים וזמנים נורמליים.

אני מבקש מהוועדה, שכל שתחליט הוועדה לגבי שתי ההצעות העומדות היום על שולחן הכנסת, שכל החלטה פרוצדורלית תהיה אד-הוק. אפשר ללכת לפי המקובל, אבל זה יהיה מגוחך. אילו היינו מקפידים על קוצו של יוד, הוועדה היתה מגישה הצעת החלטה לכנסת בה היא מציעה שהכנסת תסמין את ועדת החוקה, חוק ומשפט לחוקק חוק ואז יתקיים דיון. תהיה הפסקה, הוועדה תתכנס, תציע הצעת חוק לקריאה טרומית, שוב הפסקה, הוועדה תתכנס ותגיש הצעת חוק לקריאה ראשונה, ושוב הפסקה, והוועדה תביא הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית. אני חושב שכבוד הכנסת דורש דיון נאה יותר. כלומר, הוצאת שלבים מיותרים, קיום ~~הדיון~~ מלא, מתן זכות לכל חברי הכנסת להתייחס; אבל לא להפסיק כל רגע את הישיבה ולחדשה לאחר מכן.

לכן אני חוזר ומבקש שכל החלטה תהיה אד-הוק לצורך הנסיבות שנקלענו לתוכן, ולא תהיה החלטה פרוצדורלית.

צ. צימרמן:  
אני רוצה להציע הצעה שגם עליה היו שיחות בין החברים בישיבת יו"ר הכנסת והסגנים. זאת לא רק הצעה שלי, גם אחרים היו בדעה זאת. הצעתי היא: להוסיף את הפירוש הבא לסעיף 36(ב): היתה הצעה בקשר להצעת חוק יתקיים הדיון ~~הסגור~~ של דיון טרומי, במקום דיון על הצעה דחופה; כאשר מדובר על הצעת חוק, יראו זאת כדיון טרומי. זה יהיה פירוש אד-הוק, או החלטה אד-הוק.

א. עופר: אתה מציע תיקון התקנון?

צ. צימרמן: לא. הרי דיון מתקיים. נחסוך את הדיון הטרומי. ההצעה תועבר לוועדה והוועדה תכין את הצעת החוק לדיון מוקדם.

א. עופר: חשבתי שהעניין פשוט, מתברר שיש כל מיני הצעות. הצעת חבר-הכנסת צימרמן אינה טובה, כי היא לא פותרת את הבעיות הקונקרטיות. כי לא היתה מונחת הצעת חוק טרומית. לגבי העתיד - הצעתך תפתור את הבעיה. תגיש הצעה זו לגבי העתיד.

אנחנו נמצאים בשלב אחרי הדיון. אני ביקשתי מהיו"ר שוועדת הכנסת תתכנס לפני כן לקבוע פרוצדורה. אינני יודע אם צריך לפרש כך, אבל עכשיו זה לא עומד בפנינו.

אני מציע שנחליט החלטה אד-הוק. נפתור רק את שני המקרים שהובאו אלינו, פתרון אד-הוק. אם הוועדה תמצא לנכון לסכם סיכום - היא תסכם סיכום; אם תמצא לנכון לגבש את המלצותיה להצעת חוק - היא תגיש זאת לקריאה ראשונה.

היו"ר א. אנקוריין: אם אנחנו רוצים לחפש פורמולה כללית אני רוצה שיהיה ברור שיש חברים שיש להם פורמולות שונות, ואננם מוכנים ללא התייעצות בסיעותיהם להחליט בעניין זה; אבל יש מצוקה של שני עניינים ואותם צריכים אנו לפתור.

על סמך הדברים ששמעתי כאן, ומתוך רצון לקיים את רצון הרוב המכריע של חברי הוועדה - מה שאציע מבטא את רצון הרוב המכריע של חברי הוועדה. הצעתי מורכבת משני חלקים, כי היא מתייחסת גם להצעתו של חבר-הכנסת עופר וגם להצעתו של חבר-הכנסת אברמוב, והיא:

"1. בתוקף סעיף 122 של תקנון הכנסת מחליטה ועדת הכנסת כי ועדת החוקה חוק ומשפט תהיה רשאית, אם תמצא לנכון, בעקבות ההצעה לסדר היום של חבר-הכנסת עופר בשם חברי הכנסת מרוב סיעות הבית בנושא 'חוק הבחירות לכנסת השמינית ולרשויות המקומיות (הוראת שעה) (מס' 2)', להגיש הצעת חוק לקריאה ראשונה. הצעת חוק כנ"ל תהיה משוחררת מחובת הנחה מוקדמת של הצעת החוק בכל שלבי הדיון בכנסת;

"2. הוא הדין לגבי הנושא שבהצעה לסדר-היום של חברי-הכנסת אברמוב, שובל ושמואל תמיר, בעניין תיקון סעיף 56 של חוק הבחירות לכנסת."

א. עופר:

רצוני להציע כמה תיקונים קלים להצעה שקרא יו"ר הוועדה: א) להסתמך על סעיף

121 ולא על סעיף 122;

היו"ר א. אנקוריון:

האם בא בחשבון לא להזכיר כלל שום סעיף?

ג. קיסרון:

נכתוב: "חלק ג'" וזה יכול גם סעיף 121 וגם סעיף 122.

א. עופר:

עדיף לא לציין שום סעיף.

לגבי הסיפה, לא הוגשה הצעה לתקן את סעיף

56(א), מה שהועבר לוועדה הוא הנושא של ~~שורות קצרות בכנסת~~ ~~בכנסת~~ סוכם בכנסת להעביר את הנושא לוועדה, ולא תיקון הסעיף.

מ. נסים:

מזכיר הכנסת העביר ליו"ר הוועדה שאלה הנוגעת להצעה אחת בלבד, והיא: הצעתו של

חבר-הכנסת עופר באשר לגילאי 18. אם אתם רוצים לקבל החלטת אד-הוק בלי להתבסס על סעיפים, על הנושא הזה בלבד - אני מסכים.

י. בן-מאיר:

אינני אוהב דברים כאלה. על חבר-הכנסת

נסים להתייעץ עם סיעתו לפני שהוא מציע

הצעה כזאת. אני בעד תיקון סעיף מסויים. אני בדעה שאין זה צודק, היות

והועברו שני נושאים. אי-אפשר לקבוע שההצעה השניה מתה-נקברה בוועדה.

לא רק שהיא מתה, אלא אחרי שתקבלנו עכשיו את ההצעה רק לגבי הצעתו של

חבר-הכנסת עופר - אז ברור שהיא מתה.

אני מבקש להוסיף: החלטה זו נותנת רשות

לוועדת החוקה, חוק זמשפט, היא לא מחייבת.

מ. נסים:

אני מבקש הפסקה להתייעצות. יש חילוקי

דעות בין החברים.

היו"ר א. אנקוריון:

אף אחד מאיתנו לא תופס את השני. חבר-

הכנסת נסים מתייחס רק לחלק הראשון של

הצעה. נחזור על ההצעה על שני חלקיה. הנושא של חבר-הכנסת אברמוב גם

כן יעמוד בפני ועדת החוקה, חוק זמשפט ואם תתעורר השאלה במוקדם או

במאוחר - יהיה פתח.

א. רזיאל-נאור:

אני מבקשת התייעצות עם הסיעה שלי.

היו"ר א. אנקוריון:

אני מכריז על הפסקה כדי לאפשר לחברים

להתייעץ.

(הישיבה נפסקה בשעה 13.00)

היו"ר א. אנקוריון:

אני מחדש את ישיבת הוועדה.

א. רזיאל-נאור:

התייעצנו והחלטנו להסכים לנוסח המדנח

לפנינו.

ת. טובי:

אני מציע להזכיר את שמות הסיעות, במקום

לכתוב "מנוב סיעות הבית".

א. רזיאל-נאור:

בהחלטה זו אנחנו מתכוונים אך ורק לחוקי

בחירות אלו, ושלא יתוודעו תקדים על סמך

ההחלטה הזאת לגבי חוקי מסים, חינוך וכו'.

היו"ר א. אנקוריון:

יו"ר הכנסת הציע שיאמר: "שלא ישמש

תקדים". אמרתי לו, שאם אנחנו מתייחסים

רק לשני סעיפים אלה אין צורך לציין זאת.

היו"ר א. א. אנקוריון:  
 אני מקבל את הצעתו של חבר-הכנסת טובי, שבמקום "מרב סיעות הבית" יכתב: "בשם סיעות המערך, גח"ל, המפד"ל, אגודת ישראל, הליברלים העצמאיים ופועלי אגודת ישראל".

ת. טובי:  
 אני חוזר ומבקש מהוועדה לא להצביע על ההחלטה הזאת בטרם ועדת החוקה, חוק ומשפט דנה וסיכמה את הנושא. אם היא תגיע למבוי סתום - תתבקש ועדת הכנסת לדון; ולא - אין צורך. אני מציע לא לקבל החלטה לפני הדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט. אני מבקש לקיים הצבעה על הצעתי זו.

אם לא תתקבל הצעתי זו, אני מבקש - כדי שלא יהיו תקדימים - שתהיינה שתי החלטות לגבי כל אחת מההצעות: החלטה אחת לנושא א' והחלטה שניה לנושא ב', ולא החלטה אחת כוללת.

היו"ר א. א. אנקוריון:  
 אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חבר-הכנסת טובי, שוועדת הכנסת לא תקבל שום החלטה לפני שוועדת החוקה, חוק ומשפט תדון בהצעה שהועברה אליה לדיון.

#### ה צ ב ע ה

הנחלט: לדחות את הצעתו הנ"ל של חבר-הכנסת טובי.

י. גולן:  
 הצעתו השניה של חבר-הכנסת טובי לגבי הפרדת ההצבעות היא נכונה. אני חושב שצריך להצביע לחוד, לגבי כל נושא.

היו"ר א. א. אנקוריון:  
 נצביע לחוד.

האם החברים מוכנים לוותר על ציון המלים: "שלא ישמש תקדים", מתוך הנחה שזה לא ישמש תקדים?

א. רוזיאל-נאור:  
 שירשם בפרוטוקול כעובדה.

צ. צימרמן:  
 סוכם שזה על-ידי כל החברים.

#### ה צ ב ע ה

בעד סעיף 1 של ההחלטה - רוב  
 נגד - אין

סעיף 1 של ההחלטה נתקבל

בעד סעיף 2 של ההחלטה - רוב  
 נגד - 1

סעיף 2 של ההחלטה נתקבל

הנחלט: "1. ועדת הכנסת מחליטה כי ועדת החוקה, חוק ומשפט תהיה רשאית, אם תמצא לנכון, בעקבות ההצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת אברהם עופר בשם סיעות המערך, גח"ל, המפד"ל, אגודת ישראל, הליברלים העצמאיים ופועלי אגודת ישראל, בנושא: 'חוק הבחירות לכנסת השמינית ולשירות המקומיות (הוראות שעה) (מס' 2)', להגיש הצעת-חוק לקריאה ראשונה. הצעת חוק כנ"ל תהיה משוחררת מחובת הנחה מוקדמת של הצעת החוק בכל שלבי הדיון בכנסת."

2. הוא הדין לגבי הנושא שבהצעה לסדר-היום של חברי-הכנסת: ש.ז. אברמוב, ז. שובל וש. תמך."

סמכם על-ידי חברי הוועדה שהחלטות הג"ל  
לא תשמנה תקדים.

היו"ר א. אנקוריין:

שיירשם בפרוטוקול, שער היום הערות כאלה  
לא עזרו.

י. נבון:

הישיבה ננעלה בשעה 14.05.